

ZIEKTEN & GEZONDHEID

Deze rubriek wordt verzorgd door de "Studiegroep voor ziekten, optimaal houden en kweken van terrariumdieren" van de belgische terrariumvereniging "Terra". Mocht U vragen hebben, die in het kader van deze rubriek passen, dan kunt U die rechtstreeks stellen aan de voorzitter van de Studiegroep: H. Claessen, A. Sterckstraat 18, B-2600 Berchem, België.

EIRETENTIE EN MECHANISCHE VERWIJDERING VAN HET EI BIJ *PSAMMOPHIS SUBTAENIATUS SUDANENSIS*.

Door: Ton Steehouder, Theresiaplein 24, 5041 BJ
Tilburg.

Nadat vanaf december 1983 paringen hadden plaatsgevonden, vormden zich in de loop van mei 1984 voor de derde maal eieren bij mijn vrouwtje *Psammophis subtaeniatus sudanensis* (roodgestreepte zandrenslang). Het dier vertoonde het normale leggedrag (zoeken naar een legplaats, onrust), alleen had ik de indruk, dat dit gedrag langere tijd duurde dan bij vorige legsels.

Op 1 juni 1984 om 20.45 uur ongeveer, begon het leggen. Opvallend was het beschermgedrag van het mannetje, dat in een grote kring om het vrouwtje heen lag en haar en de legplaats duidelijk tegen indringers beschermde. De eieren kwamen met korte tussenpozen en regelmatiger dan bij de vorige legsels (telkens ongeveer twintig minuten tussentijd). Het leggen leek vlotter te gaan dan anders, maar opvallend was toch dat het het dier meer in-

spanning leek te kosten. Er was een regelmatig duidelijk hijgen te horen. Drie eieren waren wat geler dan de overige, en wat kleiner. Deze eieren bedierven dan ook binnen enkele dagen in de broedstoof.

Na ongeveer 24 uur verslapte de waakzaamheid van het mannetje, zodat ik de gelegde eieren voorzichtig weg kon halen om ze in de broedstoof te leggen. Op 7 juni, een week na het leggen, ontdekte ik een nieuwe eizwelling. Het was me al opgevallen dat na het leggen het vrouwtje weliswaar had gegeten, maar toch minder gretig en minder vaak dan na andere legfels. Ze was ook niet zo levendig.

Op 8 juni kwam het nieuwe ei voor de cloaca geschoven en begon het persen, maar moeizaam. Na ongeveer 10 uur was er nog niets. Ik gaf in elk geval het dier een kalkinjektie en een vitamine-A injectie. De volgende dag was er nog niets, en van weeën was ook niets meer te bespeuren. Ik heb het dier toen op aanraden van een dierenarts een injectie gegeven met Oxytocine (0,3 ml/300 g gewicht, een vrij hoge dosering), en daar een antibioticum-injectie aan toegevoegd (Oxytetracycline) tegen ontsteking van de eileider. Op 11 juni was er nog niets, en durfde ik niet langer meer te wachten. De dierenarts had mij aangeraden, als de Oxytocine niet zou helpen (en dit middel werkt bij reptielen veel minder sterk dan bij zoogdieren), te proberen het ei door drukken te verwijderen, eventueel te proberen het stuk te knijpen en de rommel door persing te verwijderen. In geval van nood stond een keizersnede op het programma (met succes toegepast bij slangen bij verschillende gelegenheden).

Ik opende de cloaca met een spuitmondstuk van een zalftube, bracht wat antibioticumhoudende zalf in, en drukte het staartstuk omhoog. Ondertussen zocht mijn vrouw het juiste punt om te drukken. Eenvoudig het ei opschuiven zoals je een tube leegdrukt, lukt absoluut niet: je moet voorzichtig proberen

het punt te vinden waar het ei meegeeft. Eerst kwam er vocht, en wat urine, toen roze cloaca. Ik zocht een nieuw openingspunt, en tenslotte verscheen gelig het ei. Vervolgens het ei doorpersen was heel eenvoudig, Het gleed soepel naar buiten. Het was direkt duidelijk dat dit ei niet goed was: Aan de punt was het bruin en wat verdroogd, en de kleur was niet goed.

Wat ik ervan geleerd heb, is in elk geval dat bij snelle opeenvolging van legsels (drie in een jaar) het toch wel beter is 'de man er eens een tijd af te halen'. Bovendien is het weer eens duidelijk geworden dat Oxytocine als weeënopwekkend middel bij slangen niet zo goed werkt. Het is altijd te proberen, maar men moet er geen echt resultaat van verwachten. Vervolgens is het duidelijk geworden dat het tevoorschijn drukken van eieren die vlak voor de cloaca zitten, heel goed te doen is, mits met voorzichtigheid, zodat niet direkt een keizersnede noodzakelijk is.